

SPIŠSKÝ PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

I február 2013



Embraco – 15 rokov istoty pre región...

čítajte na strane 2



Alexander Jedlovský – internista s veľkým srdcom ...

čítajte na strane 3



Kapura oslávila 25. narodeniny...

čítajte na strane 5



Nezmieriteľný bojovník chce so ženami získať medailu...

čítajte na strane 8

Kam kráčaš novoveský hokej?

Bolo že to slávy, keď pred začiatkom tejto sezóny vynovené vedenie HK Spišská Nová Ves predstavovalo plány a tím na tento prvotný ročník. Aj v úvodnom čísle nášho mesačníka sme vidine vzkriesenia spišskonovoveskej športovej modly, za ktorú sa hokej na Spiši považuje, podľahli a trúfli sme si predvídať, že prvotný hokejový rozprávka sa skončí extraligovým happy – endom. Spišiáci vytiahli do boja o extraligu so skutočne pozoruhodným arzenálom s nádejou, že v rozhodujúcich play – off bitkách im práve hráčska palebná sila tímu pomôže. Aj myšlienka s dobrými holubmi, ktorí sa vrátili domov, sa nám zdala veľmi sympatická. Mená ako Vaic, Vantroba, Smotrila, Nádašdi či Lipovský dávali nádej,

že po rokoch sa na Spiši opäť môžu rozohrať boje o slovenskú najvyššiu súťaž. Predsezónne komentáre a fotografie v dresoch s logom nového sponzora túto ohromnú víziu potvrdzovali a aj úvod ročníka naznačoval, že všetko je v tých správnych koľajach nasmerované do extraligového depa. Novovešťania si po úvodnom oťukávaní rýchlo získali v prvej lige rešpekt a razom sa zaradili medzi popredné mužstvá súťaže s atraktívnym herným prejavom. „Začiatok sme mali naozaj dobrý a verte v klube sme robili všetko preto, aby sme cieľ, ktorý sme si vytýčili, postup do extraligy, aj splnili. Viete v dnešných časoch sa hokej, ako i šport všeobecne „robí“ veľmi ťažko. A problémom sú, ako inak, financie,“ začal debatu o súčasnom stave v HK jeho

prezident Miroslav Hrubý. „Na Spiš sme na začiatok sezóny dotiahli ozaj hráčku kvalitu. Úprimne priznávam, že sme čakali, že na Vaica, Vantrobu, Nádašdiho či Lipovského bude chodiť viac ľudí, ale uvedomujem si, že spišskonovoveský divák je po tom, čo sa tu hrala extraliga náročný.“ No divák si cestu na štadión pomaličky nachádzal. Tribúny síce nepraskali ako v extraligových časoch vo švikoch, no po oživení fanklubu i vydatených marketingových ťahoch vedenia sa začala návštevnosť pomaly, ale isto dvíhať. Po meste sa prehánala hokejová nádej a ťažko nalomená dôvera si opäť našla miesto v srdciach fanúšikov. Tí dlho nemohli odpustiť premrhané roky po opustení extraligy, ťažko prehľadali každoročný bombastický vstup Spišskej

Novej Vsi do sezóny s prevažne prestarnutým kádrom plných nespíšskych mien s končiacim zenitom. „Neprekusli“ ani nepochopiteľné (ne)zaradzovanie talentovaných mladíkov do A – tímu. O to ťažšie sa potom prizerali veľkému viačičnému výpredaju so skorým koncom v play – off. Tentokrát naozaj uverili a.... Prvou lastovičkou, že čosi je zhniťé v hokeji spišskom, bol odchod opory zadných radov Tomáša Nádašdiho do Nitry. Na sociálnych sieťach sa strhla okamžitá debata, že v Spišskej meškajú výplaty, že hráči hrajú od septembra zadarmo. Vtedajšiu hystériu však vedenie ako i výsledky klubu uhasili a zdalo sa, že prípad Nádašdi je vyriešený v prospech hráča i tímu a že hokejová kariera pokračovanie na str. 2

Editoriál

Večná téma umelcov, ale aj obyčajných ľudí – láska. V deň sv. Valentína sa skloňovala ešte viac než inokedy. Média nás zalepili prihlúplými sladučkými príbehmi, v obchodoch nalepili červené srdiečka snád aj na fúriky. Predaj kvetov a sladkostí určite potešil obchodníkov. Ja verím, že sa potešili aj srdiečka mnohých Novovešťanov a Novovešťaniek. Láska nie je len to, že sa vám pri pohľade na niekoho rozbúši srdce, začnú sa potiť dlane a hormóny explodujú. Láska tiež nie je iba obdarovávanie svojich milých darčekom. Odhliadnúc od lásky k vlasti, alebo peniazom, je tento cit vzácny, neviditeľný a má nekonečné množstvo prejavov. Lásku vidíte v očiach toho druhého, v letmom dotyku, ale aj v jeho starostlivosti. A má pravdu Igor Timko zo skupiny No Name, keď spieva: „Milovať je krásne, ešte krajšie je byť milovaný. Tam, kde je láska, nie je nenávisť, ohováranie, klamstvo a iné nechutnosti. Pri pohľade na medziľudské vzťahy, aj v našej krásnej Spišskej Novej Vsi, si preto musíme priať to, čo sa spieva v inej pesničke: „Vráť trochu lásky medzi nás.“ O láske ale netreba filozofovať, treba ju žiť. Všetkým našim čitateľom držím palce, aby mali možnosť lásku rozdávať a aby ju dokázali aj prijímať. Veď bez nej je svet šedý a nezmyselný. A aby v ňom nechýbalo trochu srandy, pridávam 3 citáty: „Ak ide láska naozaj cez žalúdok, tak kde teda potom končí...?“ „Moju manželku som si zobral, pretože protiklady sa priťahujú. Ona bola tehotná a ja nie...“ „Láska je choroba, pri ktorej musia ísť obaja pacienti do postele.“



Ako ušetriť za teplo?

Žijeme v podnebnom pásme so 4 ročnými obdobiami. Vďaka bohu. Takí Angličania poznajú len jar a jeseň. Škandinávcom chýba leto a na juhu nepoznajú sneh. Náš život je preto pestrejší. Pomerne pravidelne nám ale dokážu pokaziť náladu správy z médií, podľa ktorých rok čo rok rastú ceny plynu, elektriny, ropy, uhlia a kdečoho iného, pomocou čoho si

doma zabezpečujeme teplo. Existuje možnosť, aby nám doma nezamrzol úsmev na tvári od zimy, alebo pri čítaní ročného vyúčtovania za teplo? Existuje. A poradia vám hneď traja odborníci. Prvý z nich, Rastislav Javorský, riaditeľ spoločnosti Rumit. Aké praktické rady môžete dať Novovešťanom, aby mohli ušetriť na pokračovanie na str. 2

Vo februári nás trápil sneh

Začiatkom februára naše mesto zasiahla snehová kalamita, ktorú si Novovešťania roky nepamätajú. Mnohým ľuďom v Spišskej sneh poriadne zneprijemnil život. V meste vyhlásili 2. kalamitný stupeň. Radní sa s obrovskými kopami snehu ale dokázali popasovať so čtou.

Masy snehu na cestách, chodníkoch, proste všade, kde ste sa pozreli. Okrem nenapraviteľných romantikov si ho Novovešťania s veľkou radosťou neužívali. Obrovské kopy snehu na niektorých miestach pripomínali novoveskú kostolnú vežu. Nahrnutý sneh upratovali so všetkou dostupnou technikou v teréne čaty robotníkov. Ľudia čistili, sypali cesty i chodníky. Podľa dôležitosti, najprv tie v centre a potom aj na sídliskách. Tony ťažkého mokrého snehu stroje vyvážali do priemyselnej zóny Podskala. V Spišskej Novej Vsi bol pre bohatú



snehovú nádielku veľký problém zaparkovať, za parkovanie v centre mesta sa preto niekoľko dní neplatilo. Na ľudí číhali nebezpečné dlhočizné ostré cencúle a ťažký sneh na strechách budov. Tí usi pokračovanie na str. 2

Šuškania

Keď napadlo veľa snehu, napadlo tých, ktorí ho mali odpratávať niečo výnimočné. Jeden z prvých odhŕňačov poslali do Ferčiekoviec. Tušíte prečo? Nuž sprejzadniť cestu k domu pána

primátora. Je to prvý muž mesta, prečo by nemal mať upratané pred domom ako prvý? Veď kto už má dôležitejšiu prácu ako on? Lekári, šoféri, učitelia? Tí zobrali do rúk lopaty a na cestu sa snehom prelopatovali. A viete, čo urobil vodič odhŕňača po tom, keď pripra-

vil cestičku pre pána primátora? Bol vo Ferčiekovciach, tak mohol preletieť aspoň jednu cestu, ale on nie. S pocitom dobre vykonanej práce sa pripojil k svojim kolegom na najdôležitejších cestách v meste. Žeby papalážske maniere? Zhodnotíte to sami. -le-

pokračovanie zo str. 1
vána ide ďalej. Išla, no dôvera dostala prvý nečakaný úder. O to väčší direkt však inkasovala pred Vianocami. Káder v rámci branárskej rošády opustil spišskonovoveský betón Lipovský, a keď zahľásil odchod do Popradu i kapitán Spišskej Novej Vsi Ľubomír Viac, nádeje dostali definitívne K.O. „Vzhľadom na finančnú situáciu mi bolo povedané, že si môžem hľadať nový klub. To, či mám vyrovnané záväzky komentovať nebudem, mám zmluvu, som profesionál, chcem ju dodržať,“ reagoval na vzniknutú situáciu Vaic. „Stroskotalo to celé na peniazoch,“ netajú skutočnosť prezident Miroslav Hrubý. „Ži-

aden klub na Slovensku v týchto ťažkých časoch nemá vykrytý celý rozpočet a i v Európe ich je veľmi málo. Mali sme podpísané určité kontrakty so sponzormi, no celosvetová kríza si aj tu vybrala svoju daň. Mesto si svoje zmluvné záväzky splnilo. Je mi ľúto, že sa nám vytýčený cieľ nepodarilo splniť. Sezónu však so ctou dohráme, máme skvelých mládežníkov, v juniorskej i dorasteneckej extralige by sme chceli skončiť čo najvyššie,“ dodal prezident HK. Peniaze naozaj hýbu svetom. O tejto známej skutočnosti vôbec nechceme polemizovať a sme náchylní veriť tomu, čo nám prezident klubu povedal. Ale..., nie je to už hazard s tým,



pre ktorého by mal hokej byť? Neostal na konci tejto finančno - špekulatívnej špirály divák, ktorý uveril, že na Spiš sa vracia hokej? Vždy je to o peniazoch. Ale naozaj len o nich? Vo vzduchu ostávajú visieť otázky, ktoré si oprávnené kladie hokejová obec na Spiši. Vždy by sme sa mali

vedieť prikryť takou perinou, na akú máme. Načo už po x –tú sezónu robíme veľké predsezónne vyhlásenia, platíme drahých hráčov? Nemalo by sa to robiť opäť? Rozohrať súťaž s mládežou, ktorú ako sa ukazuje máme kvalitnú a ktorá v prvom štvrtfinále tohoročnej vyradovačky doko-

nale zaskočila Prešov s extraligovými ambíciami. A potom na prípadné play –off posilniť káder. Nemalo by si aj vedenie HK vstúpiť do svedomia? Pred sezónou síce deklarovalo vstup nových ľudí do hokeja a chvíľu sa na to aj hralo, ale sezóna je na konci a v niektorých kanceláriách HK sedia ľudia, ktorým stoličky snád už prirástli k zadku. Neprišli peniaze do klubovej kasy práve kvôli nim??? Nie nechceme sa hrať na vševedkov a ani nemáme recept na hospodársku krízu. Vôbec bossom HK nezávidíme viesť taký klub, v týchto náročných časoch. Ba dokonca nepoznáme ani odpovede na položené otázky. Sme malé mesto,

kde sa všetko len šušká, no s kožou na trh (pravdou) pôjde z pochopiteľných príčin len málokto. No chceme byť aspoň malou hlasnou trúbou rodičov, ktorí do kasy klubu prispievajú 250 Eurami ročne a ktorí platia deťom, dorastencom, juniorom každú zlomenú hokejku, poškodený výstroj. Chceme byť ústami tých, ktorým spišskonovoveský hokej leží na srdci a záleží im na ňom. A chceme položiť otázku, ktorá trápi každého fanúšika tejto najrýchlejšej a na Slovensku najpopulárnejšej hry na svete a ktorá nemá jednoznačnú a už vôbec nie jednoduchú odpoveď – kam kráčaš novoveský hokej...?

-liv-

Vo februári...

lovnejší a zodpovednejší kusiská ľadu osekávali a sneh zo stiech zhadzovali. Riziková bola i strecha na zimáku. Obrovskú tiaž snehu našťastie vydržala. Mesto zvládlo boj s kalamitou so ctou. Hlavné ťahy boli prakticky nepretržite prejazdne. Aj majitelia prevádzok na námestí sa započítali, ale chodníky v centre mesta problémom neboli. Kontrastovali ale s neupratanou pešou zónou na Letnej ulici, lavičkami na námestí a parkom. Možno povedať, že snehová kalamita život v meste nechromila. Najst' chodníky, či menšie ulice, kde mechanizmy, ani aktívni pracovníci nezavítali ani 2 týždne po kalamite, by určite problém nebol. Obyvatelia týchto častí mesta si asi právom kladú otázku: Na čo platíme miestne dane? Aj keď sa radní snažili so snehom bojovať, pre veľký nápor



práce sa nestihlo vyčistiť každé miesto dokonale. Tŕňom v oku bolo zľadovatené schodište na sídlisku Tarča, pri športovej hale. To donedávna pripomínalo veľkú kľáčku. „Zvažujem, že si kúpim nejaké sane. Schodisko vyzerá ako sánkarský kopec. Teraz musím chodiť po chodníku dookola, čím sa mi cesta

predlži,“ rozčuľovala sa Lucia, obyvateľka Tarče. „Pred niekoľkými rokmi bolo rozhodnuté počas zimných mesiacov schodište uzavrieť. Pred zimným obdobím bolo označené informatívnymi tabuľkami, napriek tomu je v rámci možností schodisko udržiavané,“ vysvetlil Ján Olejník z mestského úradu. (sim)

Ako ušetriť...

pokračovanie zo str. 1
teple bez toho, aby im bola doma zima?

Šetrenie môžeme rozdeliť na šetrenie bez investícií a s investíciami. Najlacnejšie teplo je to, ktoré ušetríte.

Ktoré investície sa oplatia najviac?

Z vlastnej skúsenosti viem, že ak bytový dom (bytovka) vymení okná, namontuje na radiátory termostatické ventily, vyreguluje systém UK a za teplej obvodovej plášte budovy, môže dosiahnuť úspory až 40 % z nákladov na teplo. Najvýraznejší podiel na úspore má termostatická a výmena okien (niekedy až do 30%).

Dá sa ušetriť aj namontovaním pomerových rozdeľovačov na radiator?

Bolo pre mňa prekvapením zistenie, že aj pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov (PRVN) výrazne znižujú spotrebu tepla, napriek tomu, že nemajú priamy vplyv na spotrebu tepla. Avšak tým, že ukazujú priebežnú spotrebu tepla, motivujú obyvateľov správať sa racionálne. Konkrétny prípad: jedna bytovka, dva vchody, oba zateplené, vymenené okná, namontované termostatické ventily, ale jeden vchod si namontoval aj PRVN. Rozdiel v spotrebe cca 20%. Obyvatelia bytov s vyššou spotrebou ma pozvali na odborné posúdenie. Postavili sme sa pred bytovku okolo obeda a uvideli sme, že byty s PRVN majú pozatvárané okná a byty bez PRVN majú vo viacerých izbách otvorené okná „na vetračku“. Vykurovali okolie bytovky, neboli nútení šetriť, lebo rozdiel medzi tým čo šetrí a tým čo nešetrí nie je žiadny.

Nie každý však má peniaze, dá sa ušetriť aj bez nich?

Šetriť sa dá aj bez investícií. Vetrание bytu: byt vetráme nárazovo, na krátku dobu otvoríme okno „dokorán“, potom ho zavrieme a nastavíme termo-

statický ventil na požadovanú teplotu. Pri odchode z bytu na dlhšiu dobu (napr. do práce...) nastavíme termostatický ventil na číslo 1, po príchode domov ho upravíme opäť na požadovanú teplotu. Len dodržiavaním týchto dvoch rád môžeme ušetriť do 10% z dodaného tepla.

To boli rady pre obyvateľov bytov v bytových domoch, čo by ste poradili vlastníkom domov?



V rodinných domoch sa kvôli šetreniu s teplom oplatí:

- zateplenie fasády
- výmena starého kotla za kondenzačný plynový kotol (prípadne v kombinácii s kotlom na tuhé palivo),
- namontovanie regulačných prvkov ako sú: termostatické ventily, hydraulická regulácia rozvodov,
- výmena radiátorov a rozvodov UK z dôvodu zníženia množstva vody v systéme.

A teraz sa pozrime na to, ako ešte šetriť s teplom bez investícií v rodinných domoch. Konatelia spoločnosti TZB-komplet, s.r.o., Spišská Nová Ves, Ľubomír Slaninka a Ing. Roman Markovič radia:

- Pri varení používajte nádob primeranej veľkosti. Počas varenia je vhodné intenzitu plameňa regulovať. Na začiatku treba nastaviť plameň na maximum, ale po uvedení pokrmu do varu zregulovať plameň na minimum. Používaním pokrievok a tlakových hrncov sa ušetrí nielen energia, ale aj čas potrebný na varenie.

– Vyhnite sa prekurovaniu domu. Zbytočné zvýšenie teploty v miestnosti o 1°C, znamená zvýšenie spotreby energie o 6%. (Optimálne 21°C v obytných priestoroch)

– Správne vetranie domu! To znamená, v zimnom období vetrajte krátko a intenzívne, viac krát za deň, pri uzavretom termostatickom ventile na radiátore.

– Uprednostnite sprchovanie pred kúpaním. Kúpeľ je trikrát

Embraco - 15 rokov istoty pre región

Tí skôr narodení si ešte budú pamätať ošarpané budovy TOS-ky. Po revolúcii jej zlomili krk mečiárovskí privatizéri. Vďaka bohu. V rovnakej dobe hľadala miesto v strednej Európe brazílska spoločnosť Embraco. Jej pozorovatelia obchádzali Čechy, Slovensko, aj Poľsko, zbierali informácie a porovnávali podmienky. Aj vďaka impulzom vlády nakoniec prikývli pre Spišskú Novú Ves. V tých chvíľach v našom meste ani tí najväčší optimisti netušili, ako veľmi nám brazílsky výrobca kompresorov pomôže. Písal sa rok 1998 a nová fabrika začala s výrobou. Už v roku 2000 mohli oslavovať milióny kompresor vyrobený v Spišskej Novej Vsi. Vo vedení firmy boli taliani a brazílčania, ale sľubovali: Zaučíme vašich ľudí a po čase bude vedenie podniku čisto slovenské. Sľub splnili a už niekoľko rokov tomu tak je.

Dnes dáva Embraco Slovakia prácu 2500 ľuďom zo Spišskej Novej Vsi a okolia, A keďže sa

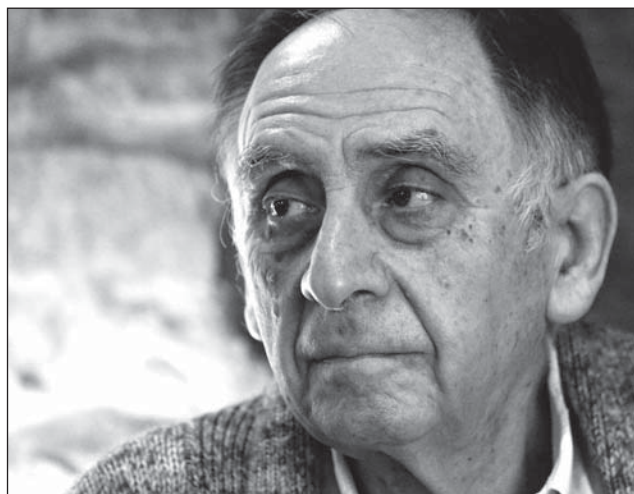
mu darí rozširovať svoje trhy aj o krajiny bývalého Sovietskeho zväzu, je celkom pravdepodobné, že bude prijímať aj ďalších. Áno, niektorí z nich si zašomru na nie najvyššie platy za prácu v nepretržitej prevádzke a v mnohých prípadoch za pásom. Alebo na podmienky zmlúv s personálnou agentúrou, ktorá robí pre Embraco Slovakia nábor a výber nových zamestnancov. Ale nakoniec aj oni uznávajú, že nebyť Embraca, ponuka práce v Spišskej Novej Vsi by bola katastrofálna. A nielen pracovné možnosti priniesla globálna spoločnosť do nášho mesta. Priniesla aj ducha

modernej výrobnéj spoločnosti, ktorá sa chce chovať priateľsky k regiónu, v ktorom pôsobí. Pomáha nemocnici, Zoologickej záhrade, školám, jeho dobrovoľníci chodia čistiť Slovenský raj, spolupracujú so zdravotne postihnutými a rad ďalších podobných aktivít, navonok možno nie príliš viditeľných, ale o to dôležitejších, je dôkazom, že tak Spišiakom „pasuje“ Embraco, tak aj Embracu „pasuje“ Spišská Nová Ves. *Oslávencovi sa patrí zagratiulovať. S prípustnou mierou patriotského egoizmu ti, Embraco, prajeme, nech sa ti u nás páči čo najdlhšie.* -leb-



ZNÁMI NEZNÁMI NOVOVEŠŤANIA

Doktor Jedlovský urobil pre medicínu v Spišskej Novej Vsi, aj na Slovensku, mnoho. „Zaviedli sme trombolitickú liečbu infarktu, takzvanú trombolýzu. Je to rozpúšťanie krvnej zrazeniny, ktorá spôsobuje infarkt. Po skončení našej výskumnej úlohy sa liečba preniesla zo Spišskej na celé Slovensko, ale i viedajšie Československo. Počet úmrtí na infarkty sa radikálne znížil z 11% na 6 až 7%,“ ozrejmil uznávaný lekár. V praxi to znamená, že doktor Jedlovský spolu so svojimi kolegami pomohol zachrániť tisícky ľudských životov. Dlhoročný primár spišskonovoveskej nemocnice nie je rodený Novovešťan. V metropole Spiša žije od roku 1955, kedy sa tu oženil. Spišská sa mu páči a keďže tu prežil 58 rokov svojho života, už sa oprávnene cíti ako patriot. „Mám rád toto mesto. Stretol som tu množstvo skvelých, inteligentných a slušných ľudí. Úžasná je budova Reduty, kostolná veža, či stavby na hlavnej ulici. Keďže som rodený Levočan, kde je štvorcové námestie, podlhovasté námestie v Spišskej Novej Vsi pre mňa nie je celkom prirodzené,“



Alexander Jedlovský - internista s veľkým srdcom...

Novovešťan Alexander Jedlovský je bývalý primár interného oddelenia Nemocnice s poliklinikou v Spišskej Novej Vsi, do dnešných 82 rokov, stále pracujúci, uznávaný a vyhľadávaný lekár, ktorý lieči srdcia iných...

prezradil lekár.

V Spišskej kedysi nebola centrálna nemocnica. Doktor Jedlovský spomína na časy, keď pracoval v nemocničnej budove pri železničnej stanici. „Práca v budove pri stanici

bola nesmierne ťažká, po schochodoch sme vláčili ľudí. Interné oddelenie bolo v izolovanej budove bez výťahov. Bolo tu hrozné prostredie,“ vyznal sa nám. Doktor Jedlovský sa pričínal o presťahovanie lôžkovej časti

do dnešnej nemocnice. „Zvýšilo to úroveň starostlivosti o pacienta,“ dodal.

Spišiak telom aj srdcom obeťoval celý svoj život medicíne. Okrem toho, že dodnes lieči pacientov, napísal desiatky vedeckých prác z rôznych oblastí medicíny. Na dnešnej medicíne ho hnevá, že do popredia sa namiesto pacienta dostáva ekonomický prospech. „Náš predchodca Hippokrates hovoril, aby sme svoju prácu robili podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Dnes sa mi vidí, že je to o peniazoch,“ sklamané uviedol.

Na kariéru lekára nedá dopustiť. Lekárstvo mu naplnilo celý jeho život a nevzalo mu vraj vôbec nič. Aj keď má dr. Jedlovský dnes už 82 rokov, ešte stále robí lekára dva dni v týždni. „Pracujem u doktorky Moniky Trechovej, ktorá sa ma ujala pred desiatimi rokmi, za čo jej chcem veľmi pekne poďakovať. Mám minimálnu pracovnú dobu, som už len taký starší „obkukávač,“ zavtipkoval vzdelaný muž. Na to, že ho dodnes mnohí ľudia ako lekára vyhľadávajú hovorí jedine: „Asi sú zaslepení,“ uzavrel skromne náš rozhovor. (sim)

Dedo Mikuláš, familiárne zvaný Miťo má tri svoje zlatička: dvojročného labradora retrievera Luka, osemročného vnuka Lukáša a trinásťročnú susedkinu dcéru Luciu. Cez týždeň majú čo robiť, ale v sobotu ráno sa u deda rozletia dvere a deti zavelia:

Ide sa do lesa. Dnes na Tomášovský výhľad

Túra, ktorú sme absolvovali minulý mesiac nám dala zabráť a tak sme na február zvolili ľahkú trasu, ktorú môžeme, bez rozpakov, nazvať prechádzkou. Tohtoročná zima na Spiši sa konečne podobá na tie, ktoré deti, dnes dedkovia a babky, zažívali pred štyridsiatimi rokmi. Je plná snehu a aj teplota v tomto mesiaci nepulzuje prudko hore a dole. A tak je v lese krásne bielo, ticho a primerane mrazivo. Našu dnešnú túru začíname na dolnom parkovisku na Čingove. Po žltej turistickej značke mŕňame najprv chatu Záchrannej horskej služby, potom vyľudnený a opustený Ďurkovec a vchádzame vľavo prudkým stúpaním do bukového lesa, kde sa konáre stromov pod ťažkou váhou snehu ohýbajú až k zemi. Po výstupe na kopec prechádzame borovicovým lesom, traverzujúc kopec Ludmanky. Na chvíľu sa zastavujeme pri dvoch bizarných skalných útvaroch - Ihle a Kazateľnici a pozeráme cez nich dole do údolia zasneženého a zamrznutého Prielomu Hornádu. Potom chvíľu tiahlym stúpaním prichádzame na hrebeň a za pár minút už stojíme na plošine Tomášovského výhľadu. Cez množstvo snehu s rešpek-



Trasa: Čingov parovisko - Čingov Ďurkovec - Tomášovský výhľad (žltá) - Nad Tomášovským výhľadom - Čingov Ďurkovec (zelená) - Čingov parkovisko
Dĺžka trasy: cca 7 km
Čas prechodu: cca 2 hod.
Cieľ cesty: Tomášovský výhľad (666 m.)
Max. prevýšenie: 170 m
Orientácia: Mapa č. 124 Slovenský raj 1: 50 000
Odporúčaná doprava: osobné auto, BUS SNV - Čingov 9:20 - 9:35, späť 13:15 - 13:25

tom pozeráme do doliny Bieleho potoka, kde sme pred mesiacom kráčali k ľadopádum v Sokolej doline. Cestu nazad volíme po zelenej značke severným smerom na lúky nad Hornádskou kotlinou. Pre nízku oblačnosť nevidno ani dedinky Tomášovce, Letanovce či Spišský Štvrtok, so svojou dominantnou vežou kostola a ani Levočské vrchy na horizonte. Brodiac sa vo vysokom snehu, ktorého je tu podstatne viac ako v lese, prichádzame okolo zvyškov starého detského lyžiarskeho vleku na svah Ďurkovca. Tu sa môžu deti vyšantiť na sánkach a boboch a napriek tomu, že vlek nefunguje, je zasnežená stráň plná robujarenej mládeže. Po polhodine kvalitnej sánkovačky sa z Ďurkovca okolo alpiniek vraciame nazad na parkovisko na Čingove. Deťom na vetrovkách zamrzajú malé chuchvalce snehu a Luk veselo krúti bielym chvostom.

-mib-



FOTOREPORTÁŽ





Kapura oslávila 25. narodeniny

Novoveská rocková legenda Kapura to na svoje 25-te narodeniny v Legende odpálila poriadne od podlahy. Milovníci rocku si muziku piatich pánov naplno užili.

Tvrdá hudba, dlhé vlasy, bicie, klávesy, gitary, drsní muži. To je novoveská kapelka Kapura. Čím starší, tým lepší? „Vraj je Kapura lepšia ako pred rokmi a pomaly dozrieva. Čím viac skúseností, tým väčší nadhľad. Možno na to dá odpoveď nahrávka, ktorú teraz dokončujeme. Mala by zhrnúť celú históriu kapely,“ vysvetľuje člen skupiny Kapura, Ervin Janikovský. Kapela trénovala prvé roky v starom dome na námestí, do ktorého sa šlo cez starú bránu. „Hovorili sme, že ideme do kapury, preto je názov skupiny, Kapura. Teraz je tam pravoslávny kostol. Keby ten pop vedel čo sa tam v rokoch 1985-1990 dialo tak by odiaľ utiekol,“ s úsmevom zaspomínal Ervin. Kapure tvoril texty, gitarista Laco Brtáň. Písal najmä o medziľudských vzťahoch, náboženskej pretváрке, osobných a citových skúsenostiach, ale aj o živote muzikantov a vzťahu k fanúšikom rocku. „Veselých textov

je naozaj len pár,“ prezradil Ervin. Drvivá väčšina muzikantov z Kapury má dlhé vlasy, s výnimkou jediného - bubenika Ervina. „Dlhé vlasy patria odjakživa k tvrdej muzike, a nie je to vždy len imidž. Je to aj životný štýl,



filozofia a postoj. A čo sa mňa týka, krátky strih nosím už 10 rokov, odkedy som začal plnúť a v bani sa s takým porastom zle robilo. Ale staré fotky dokazujú že som aj ja mal riadne háro,“ reagoval s vtipom Ervin. Svojich obľúbenecov uvidíte najbližšie koncertovať 23. marca v Starej Ľubovni a 20. apríla v košickom Riders Pube. (sim)

KULTÚRNY TIP - POĎTE DO MÚZEA

Ruku na srdce - kedy ste boli naposledy v múzeu? Nejednen z nás by asi musel poriadne zaloviť v pamäti. Ak ste nestihli výnimočnú výstavu „Slovenská cesta do mikrokozmu“, zaváhali ste. Pohľad do sveta jedinečného vedeckého pracoviska CERN vo Švajčiarsku má čo povedať všetkým, ktorí sledujú najnovšie trendy vo výskume. Vďaka najväčšiemu urýchľovaču častíc na svete a pokusom, na ktorých sa podieľali aj slovenskí vedci, bola objavená tzv. božská častica. A verejnosť na celom svete prehodnocuje názory na vznik života na planéte Zem. Ak ste v oblasti vedy laikom, alebo máte hravé deti, neurobte aj druhú chybu. Nevynechajte výstavu „Hodnoty - vedecká hračka“. Potrvá až do 15. apríla a verte, že sa na nej zabavia nielen deti, ale aj dospelí.

Americký sen dvoch Spišiakov na dánsky spôsob

Ani jeden z nich bytostne odchod za prácou do zahraničia nepotreboval. Obaja boli zamestnaní, slušne zarábali. Manželský pár Kozákovcov však nakoniec do Dánska za prácou vycestoval. Splniť si svoj sen.

„Bol to šok. Z ničoho nič mi v práci zazvonil telefón a bolo mi oznámené, že tá práca v Dánsku je vybavená. Ja som o ničom nevedel, vybavovala to manželka a dala im na mňa kontakt. Tak som povedal O.K. a naše dánske dobrodružstvo sa mohlo začať,“ s úsmevom opisuje štart dánskej anabázy Jozef. „Písal sa rok 2007. Ja som už predtým robila na výletnej lodi a som taký typ, že ma baví spoznávať nové krajiny, ľudí. V tom čase sa zo Slovenska masívne odchádzalo hlavne do Anglicka či Írska, ja som v agentúre našla Dánsko a ponuka ma zaujala. Tak sme sa s manželom dohodli, že to skúsime,“ pridáva svoj pohľad sympatická blondínka Zuzana. Do Kodane odišli v júli 2007 a začiatky veru ľahké nemali. „Po príchode na letisko nás tam čakal taký týpek z agentúry, ktorý nás zaviedol do bytu, kde bol okrem nás ešte jeden pár zo Slovenska. V byte nebolo nič, prvú noc sme spali na zemi, neboli tam ani len svetlá. Podpísali sme zdraj papiera, zaplatili nájom a museli sme začať makat,“ opisuje Jozef. Ich novým pracovným domovom sa stal päťhviezdičkový luxusný hotel známej americkej hotelovej siete a náplňou ich práce bolo upratovanie izieb. „A to bol iný džez. Mali sme upratovať 40 izieb za 8 hodín. Všetko do najmenších detailov, za zadkom vám neustále niekto stál, kontroloval, nebojím sa povedať, že až buzeroval. Takto sme fungovali 7 mesiacov, až sme si raz povedali dosť a dali sme výpoveď. Na to si nás zavolala majiteľka firmy a ponúkla nám lepšie pracovné pozície. Mne ponúkli prácu „housemana“, čiže človeka, ktorý dopĺňa minibary a stará sa o izbu ako takú a Zuzka začala kontrolovať to, čo predtým robila. Z kontrolovanej sa stala kontrolujúca a už ten život nabral iný rozmer. Obaja sme si prácu vážili a v rámci firmy sa



Zuzana dokonca stala dvakrát super-vízorkou roka a ja som dostal nejaké ocenenia. Nasledoval zákonitý a rýchly pracovný postup. Firme pribudol nový hotel v centre mesta a Zuzana už v ňom pracovala ako „housekeepingmanager“, t.j. človek zodpovedný za celkovú čistotu hotela. Ja som tiež postupoval a momentálne pôsobím ako manažér. Mám na starosti 4 hotely, „pod sebou“ 60 ľudí,“ opisuje zaujímavý príbeh manželov Jozef. Ich firma expandovala, v centre Kodane podpísala zmluvu s najväčším hotelom v Škandinávii BellaSky, ktorý má 814 izieb a manželia sa tam opäť stretli. Obaja už na významných manžérskych pozíciách robia dobré meno Slovensku i svojmu rodnému Spišu. „Všetko sme si však tvrdo odmakali. Nik nám nedal nič zadarmo. Boli chvíle, kedy sme sa chceli zbalit a odísť na Slovensko, niekedy však treba zaťat zuby, utrieť slzy a ísť ďalej. Momentálne sme obaja spokojní, robíme prácu, ktorá nás baví, žijeme v nádhernom meste,“ bilancuje 6 rokov v krajine bez kopcov s kopou bicyklov Zuzana. Dánsko je považované za raj sociálnych výhod? Ako to vidia Spišiaci, ktorí tam už tak dlho žijú? „Je to tak. Dánsky sociálny

systém vám síce z výplaty zhltnie 46%, ale na rozdiel od Slovenska to aj cítiť. Je to zrejme všade. U lekára, v školstve, zdravotníctve. Navyše Dáni majú silné odbory, a tak je to vidno aj v práci v podobe rôznych benefitov. Jedna taká perlička, ak ste trochu chorí, tak nemusíte k doktorovi. Jednoducho to oznámite zamestnávateľovi a máte zaplatený deň. Jasné, že sa to nezneužíva, to by nedopadlo dobre,“ dodáva Zuzka. A čo im zo Slovenska v Dánsku chýba? „Rodina, známi, priatelia, to je to, prečo sa radi vraciame domov. Ale povieť pravdu, po dvoch týždňoch strávených na Spiši sa už aj celkom tešíme na návrat. V Kodani sme si zvykli, je to multikultúrne a mnohonárodné mesto, i keď na môj vkus je tam už priveľa moslimov. Momentálne tam máme prenajatý byt, v pláne je už aj kúpa nehnuteľnosti. Ešte sme sa s manželkou nezhodli, či byt alebo dom,“ prezrádza plány do budúcnosti Jozef. Dánsko je rozlohou i počtom obyvateľov takmer zhodné so Slovenskom. Dáni milujú futbal, dobré pivo, veď sa hovorí „pije ako Dán“. Akí teda sú? „Veru tak, Dáni si vedia vypiť.... Hlavne cez víkend sú bary a krémy plné. Sú to hlavne pivári. Ale ináč sú úplne v pohode národ. Síce chvíľu trvá, kým si vás pustia k telu, ale potom sú až príliš otvorení. Sú veľmi tolerantní, veď tu žije toľko národností. Ale Slovákov majú radi. Majú kredit pracovných a slušných ľudí. Okrem slovenskej komunity je v Kodani veľa Poliakov, Rumunov, Litovcov. A ako som už spomínal i húfy moslimov z Pakistanu, či Bangladéšu. A nájdu sa aj takí, ktorí celý sociálny systém len zneužívajú. Zatiaľ to Dánskom nevadí, ale podľa mňa je to časovaná bomba,“ ukončil zaujímavú debatu o dvoch Novovešľanoch, ktorí sa presadili v tvrdom hotelovom priemysle, Jozef. -ob-

Novoveskí herci pracovali v luxusnom Dubaji

Umelci zo Spišskej si vyskúšali prácu v exotickom Dubaji. Na kultúrnom festivale znázorňovali živé sochy na 30-ročných retro bicykloch, ktoré si do Emirátoz priviezli až zo Slovenska.

Možnosť dostať sa do exotickej destinácie neprichádza každý deň. Klú-

čovou vstupenkou na kultúrny festival v Dubaji bolo pozháňať 6 bicyklov,

ktoré mali viac ako 30 rokov. „Hladali sme všade. Po starých šopách a pivniciach. Oslovovali sme ľudí na dedinách, takéto bicykle majú poskrývané na pôjdach. Bicykle som musel očistiť, prebrúsiť, zbaviť hrdze a na späť nastriekať na požadovanú farbu a zložiť,“ priblížil nám prípravy pred cestou technik bicyklov, Jozef Lipták. Osemčlenná partia divadelníkov zo Spišskej Novej Vsi strávila mesiac v Dubaji. Hlavným dôvodom ich pobytu však nebol oddych, ale tvrdá práca. Na kultúrnom festivale stvárňovali živé sochy na retro bicykloch. „Úlohou nás hercov bolo dať život živej soche, čo sa nám aj podarilo. Divá-

ci boli unesení a nadšení. Náš hrací priestor boli rôzne promenády, móla a luxusné dubajské nákupné centrá. Dokonca sme hrali aj v stredisku pre autistické deti,“ priblížila divadelníčka Klaudia Budzová.

Retro bicykle zostali v Emirátoch. „Všetci ich obdivujú, fotia sa s nimi. Na podobných bicykloch sa v Dubaji vozia chudobnejší ľudia. Čím viac trblietok majú na bicykli pripevnených, tým je to pre nich honosnejšie a krajšie. Vidieť v Dubaji bicykel je ale skôr rarita. Ľudia využívajú hlavne metro. Bohatší a najbohatší sa vozia len na luxusných autách,“ popisuje dopravu v Dubaji Lipták.

Ako sme sa dozvedeli, život v Dubaji je luxusný. O ľudí sa stará šejk, v našom ponímaní prezident, najlepšie



ako vie. „Každý tam pracuje, teda okrem žien - ich úlohou je vychovávať deti. V uliciach Dubaja nenájdete žiadneho žobráka, či bezdomovca. Úžasné je, že najbohatšiu krajinu na svete vybudovali za približne 60 rokov a stále ju budujú. V Dubaji je luxus, no hory a lesy, ktoré obklopujú našu Spišskú Novú Ves tam nemajú,“ uzavrela s dávkou patriotizmu sympatická Klaudia. (sim)





Budovy mesta - Oranžové gymnázium

Bol to skvelý nápad namaľovať budovu nášho najstaršieho Gymnázia na oranžovo. Stala sa absolútne neprehliadnuteľnou a svieti ako veľký kockatý pomaranč. A nikto ju už roky nenazve inak ako Oranžové gymnázium. Vychovalo a pripravilo pre vysoké školy tisíce Novovešťanov, ktorí v tejto historickej budove prežili 3 alebo 4 roky svojej mladosti.

História gymnázia v Spišskej Novej Vsi siaha až do 14. storočia, kedy bola v meste založená mestská latinská škola. Prvými učiteľmi boli kňazi. Prízemná škola ale sídlila na inom mieste, na rohu dnešnej Školskej ulice (bývalá banícka priemyslovka). Budova Gymnázia, ako ju všetci poznáme, bola postavená, uprostred polí, v rokoch 1873-1874 a začala slúžiť ako Učiteľský ústav. Žiaci a učitelia Gymnázia sa do nej presťahovali od 1. septembra 1948. Komunistické experimenty v školstve po 2. svetovej vojny ho v roku 1953 zmenila na 11-ročnú strednú školu, ktorá niesla meno kontroverzného hrdinu kpt. Jána Nálepku. V rokoch 1961-1969 prišla ďalšia zmena. Posledným predchodcom gymnázia sa stala Stredná všeobecnovzdelávacia škola

s trojročnou dochádzkou. Od roku 1969 sa škola vrátila k názvu Gymnázium. A po nežnej revolúcii z jeho názvu zmizlo aj meno levočského učiteľa a známeho partizána. Logicky, veď to nie je vojenská škola, alebo protialkoholická liečebňa. Dnešné Gymnázium je fotogenická budova. V každom ročnom období, najmä však v lete. S modrou oblohou vytvárajú jeho oranžové múry zaujímavý kontrast. A aj keď interiéry školy majú takmer 140 rokov, bývalým i súčasnému riaditeľovi školy sa ich darí postupne opravovať a udržiavať v dobrej kondícii. Budova síce nie je architektonickým skvostom, ale je to poctivo postavená škola, bez ktorej by súčasná Spišská Nová Ves bola o niečo menej pekná. **-red-**



FOTOREPORTÁŽ

Kalamita - sneh prehovoril



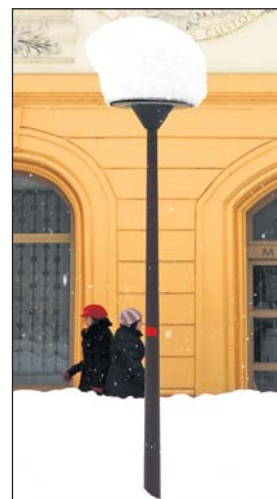
Najúžší chodník v meste.



Pán vodič - čaká nás prácička.



Z chodníka na námestí ma spratali.



Snehová lampička.



V parku ma nechali na pokoji.



Mäkkúčke sedenie.



O chvíľu niekomu spadnem na hlavu.



HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ SPIŠSKEJ NOVEJ VSI - HOTELOVÁ AKADÉMIA



ANKETA

AKO STE PREŽILI KALAMITU?

Gejza - 68 r., dôchodca:
V papučiach, pred televízorom. Raz za deň som vyšiel na nákup, do obchodu. A trvalo mi to dvakrát dlhšie ako obyčajne. Mám problémy s kĺbami, tak som na 3 dni vynechal povinné vychádzky. Hovorila, že to bola najväčšia kalamita, ale to nezažili zimy pred 60-imi rokmi. To bolo snehu po pás a neboli žiadne odhrnovače. Rodičia s lopatou pratali sneh skoro celý deň.

Sára - 8 r. školáčka:
Mohlo napadnúť ešte viac. Mali by sme prázdniny. Ale aspoň sme sa po ceste do školy šmýkali. A na dvore sme si postavili takú snežnú skrýšu.

Zdena - 42 rokov, zamestnankyňa:
Aj sme sa brodili, aj sme prišli s manželom neskoro do práce, lebo sme museli čistiť auto od snehu. Ale po cestách sa dalo opatrne jazdiť, boli ako-tak odhrnuté. Horšie to bolo na niektorých chodníkoch. Ale ja ich chápem, nedá sa všetko okamžite upratať.

René - 28 r., nezamestnaný:
Parádne. Ja som sa aj hádzal do závejov. Veď sa to dá len raz za dlhú dobu. Škoda, že v centre mesta nepostavili aspoň 100 snehuliakov, bolo by ešte krajšie.

Peter - 42. r, zamestnanec:
Ako vždy, za počítačom. Keby mi to manželka nepovedala, asi by tom to zistil ako posledný. Mal som toľko roboty, koľko bolo vonku snehu, hahaha.

Rado - 36 r., živnostník:
Ja som mal šťastie, cez kalamitu som bol v posteli. A nie sám, ale s chrípkou. A sem-tam som pozrel z okna, ako susedia makali s lopatami. Hneď mi bolo o trochu lepšie.

Kristián - 17 r., študent:
Bolo to celkom v pohode. Problém nastal až vtedy, keď som cestou do školy spadol na nevyčistenom chodníku a rozbil si notebook. Zistil som to až v škole, svedkov nemám takže s tým neurobím nič. Môžem už len nadávať.

Thajčanka Meow videla v Spišskej sneh po prvý krát v živote

Wanna Porn, ktorú všetci priatelia volajú Meow, sa do Spišskej Novej Vsi prisťahovala z thajského Bangkoku. Z obrovských horúčav prišla do treskúcej zimy. Meow žije v Spišskej Novej Vsi so svojim manželom a synom už 8 rokov. Exotickej Thajčanke najviac chutí vinea a pirohy s opečenou slaninkou, cibuľkou a smotanou, no nepohrdne ani segedínskym gulášom.



Do Spišskej prišla na prázdniny po prvý krát v roku 2003, to ešte netušila, že po svadbe na Spiši zakotví nastalo. „Žije tu môj manžel a náš dva a pol ročný syn Hugo, mám tu svoju vlastnú rodinu. Pracujem s manželom v rodinnej firme,“ začína Meow náš rozhovor. V Spišskej okúsila ako prvé tmu a bielu perinu. „Všetko bolo pokryté snehom. Bolo to pre mňa vzrušujúce, pretože to bol prvý sneh, ktorý som na vlastné oči videla. Bola to

veľká zmena aj pre môj organizmus. Pricestovala som sem z Thajska, kde bolo 38°C. A tu ma privítalo -25°C. Aj tak to bolo super,“ spomína Meow na príchod do metroly Spiša. Keďže mladá žena na Spiši nepoznala, okrem manžela a jeho najbližších, nikoho, začiatky mala ťažké. „Občas som sa cítila osamelá. Keď som niečo potrebovala vybaviť, nevedela som kam ísť. Na začiatku som mala problémy aj pri nakupovaní potravín. Tie sa od tých, ktoré som poznala v Thajsku veľmi líšili.“ Po roku sa v Spišskej už cítila ako doma. Malé mestečko jej vyhovuje. „Človek tu nestráca čas cestovaním. Príroda v okolí je nádherná. Mesto má všetko, čo ľudia potrebujú,“ pochvaľovala si mladá žena. V metropole Spiša sa cíti dobre, ľudia sú



tu vraj milí a ochotní. Aj keď si Meow život v Spišskej pochvaľuje, nezabúda na svoju veľkú rodinu v Thajsku, na svojich rodičov a sestru sa už veľmi teší. „Už k nám z Thajska pricestovali niekoľkokrát. A čoskoro nás prídu pozrieť zase,“ s optimizmom uzavrela náš rozhovor.

(sim)

KRÍŽOVKA

Viete, že z prapodstaty sviatku zamilovaných už nezostalo nič ?
Je pravda, že vyznať niekomu lásku sa dá aj prostredníctvom kvetu, bonboniery, šperku, alebo aj auta, a pri tom by stačilo milé slovo. (TAJNÍČKA 1, TAJNÍČKA 2) ako ich sprostredkoval spovedník svätý Valentín mala vo svojej dobe opodstatnenie. Zamilovaných totiž delili (TAJNÍČKA 3).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne: **A:** ovocie po nemecky – vydali po česky – listová skratka – viera moslimov – spieval si, poeticky. **B:** pouličný predavač novín – prvá žena – moja, po latinsky – cirkusový umelec. **C:** spojovací zákop – TAJNÍČKA 3 – Roland, domácky. **D:** nočný vták – usadenina – končatina – zvířazil som, po latinsky – pridávam soľ. **E:** pracuj s pluhom – semita – stlačenie – zaisťuj – obec v Maďarsku – zvrtné zámeno. **F:** zástup – vydával hlas somára – umyť sa na povrchu – časť sviečky – stanica technickej kontroly, skr. **G:** omyť po česky – polepil dookola – výrobca z dreva – škrabka pri pluhu. **H:** obyvateľ Rima – otec, domácky – jedna po nemecky – pohrebná hostina – naklonenie. **I:** hnedožltá farba – rozum – vodný vták – detský pozdrav – banská chodba. **J:** onen – mužské meno – kyselina mravčia – vojenská predajňa – štát v Afrike. **K:** Zlatica, národnost-ne – ak – vnútorné použitie, lekársky – Eduard, domácky – otláča.

Zvisle: **1:** dookola – ženské meno. **2:** pritakanie – výrobca keramiky – on, po nemecky. **3:** pech, ľudovo – TAJNÍČKA 1. **4:** vláči niečo ťažké – baranidlo. **5:** 945, rímsky – ako po chorvátsky – nič. **6:** dosekala – olejnatá rastlina. **7:** písomná skúška – druh grafiky – predpona záporov. **8:** odpočívalo – daj radu. **9:** 4, rímsky – Edo po česky – stanovisko. **10:** neprijemný hmyz, mn. číslo – objemová miera. **11:** pociťovať smäd – mesto na východe Slovenska. **12:** dvojhlásky – základná vojenská služba, skr. – stonal. **13:** upratovanie – veľké oči. **14:** neoborníci – bielo po nemecky – od po latinsky. **15:** majiteľ akcií – pre po česky. **16:** umiera – prv – Samuel domácky. **17:** porast po česky – povedz lož. **18:** nákazlivá choroba – stisne. **19:** sol. slabika – TAJNÍČKA 2 – stará česká predložka. **20:** značka zubnej pasty – americký štát.

Pomôcky: AN, ATENAL, KAKO, LELEK, MEA, OBST, OKSA, VICI.
Autor krížovky : Albín Medúz

RECEPTY OD STAREJ MACERI

KOLÁČ BARS ZAMILOVANEJ AGNEŠKY

Na calym Spišu je už od dávnych časoch známe, a hvari o tom aj stare porekadlo, že LASKA IDZE CEZ ŽALUDEK. Ono to až taka pravda neni, bo najsamprv zamilovaní nejedza, nepiju, nešpia a ani nerozmyšľaju, ale kedz ich toto šalenstvo opušči a kuščičko zostarnu, treba še starac o lasku aj dakus inakši. Napríklad jak to robi moja sušedka Agneška, co peče fantasticke kolače (a aj dava okoštovac)
Tu je jeden z nich.

Co jej na to treba:

4 cale vajca, 12 deka cukru, kuščičko skurky z citróna, vanilkovy cukor, orešky, hrozenka a kandizovane ovocie, 12 deka hrubej muky, polevu z čokolady

Jak to robi:

Na uvod to vyzera jak kedz sme buli dzeci a robili si vajco s cukrom. Cuker, žltka, postruhanu skurku z citróna a vanilkovy cukor miešajce, kym nezhustne. Do toho pridajce tote na drobno pokrajane orešky, hrozenka a kandizovane ovocie. Z bielok vytrepajce poradne tuhy sneh a spolu z hrubu muku vmiešajce opaterne do tohto vajca s cukrom. Pririchťujce si vymascenu a pomučenu formu, nalejce do nej cesto, cosce zrobuli a v rure, pečce das hodzinu pri ceploce sto osemdzešat stupňof. Vyberce z rury, formu obracce, na to dajce utierku, namočenú do studzenej vody, poklepajce a možece vyklopice na misu. Keckolač vychladne, s polotuhu čokoladovu polevu s malu ložečku porobce na verchu menše i veľké čokoladove serdečka. Kec mace aj bielu čokoladu, možece na to napisac aj meno svojej lasky (ľem mušice znac, ktorej to idzece dac). A kec vas nikto nema rad, abo sce še zamilovali do nespravnej, ta alespoň si na chvílu osladzice život a čapajce het, nepriberece, bo je všeobecne známe, že najlepši prostredek jak chudnuc je nešťastna laska.

-mib-





Ľadopády Slovenského raja zdolávali horolezci z celého Slovenska

Prvý februárový víkend patrili tiesňavy nášho malebného Slovenského raja cepínom, mačkám či istiacim lanám. Ľadolezci z celého Slovenska si dali zraz na Letanovskom mlyne a v unikátnej zimnej atmosfére ľadu zliezli všetky dostupné ľadopády v našich roklinách.

Na štart nultého ročníka lezenia ľadov v Slovenskom raji sa postavila asi dvadsiatka nadšencov z celého Slovenska. Nultý ročník zorganizoval spišskonovoveský horolezecký klub ClimBeer. Jeho predseda, slovenský reprezentant v alpinizme Michal Sabovčík, nám o celej akcii ochotne porozprával. „Po ťažko vybojovanej dohode s ochra-

nármi sa nám podarilo zorganizovať na Slovensku unikátny projekt. V Slovenskom raji sa dá liezť na 10 ľadopádov, vinou teplého počasia v posledných dňoch sme o dva prišli, a tak sa súťaž uskutočnila na ôsmich. Súťažiaci liezli vo dvojiciach a rozhodujúci bol počet a čas, za aký ľadopády vyliezli. Bola to namáhavá kombinácia turistiky

a horolezectva, veď osem ľadopádov je „rozhodených“ po troch dolinách Slovenského raja. Sokolia dolina, Kláštoraná roklina, Suchá Belá ako i Letanovský ľad dokonale preverila ich fyzický potenciál. Celá ľadopádová tour trvala tým najlepším takmer 7 hodín, lezci na nej zdolali aj masívny Závojový vodopád, ktorý v Sokolej doline padá z výš-

ky 75 metrov a je druhým najvyšším vodopádom na Slovensku. „Najlepšími „ľadoborcami“ v mužskej kategórii sa stalo duo Dušan Leskovjanský – Milan Školníček, ktorá 36 km (!!!) dlhú trasu zdolala za neuveriteľných 6 hodín a 31 minút. V dievčenskej kategórii triumfovala dvojica Katka Hüserková – Eva Milovská. Ľadopády Slovenského raja pokorila za 10 hodín a 46 minút. Navyše podvečer tu mali organizátori pripravené i zaujímavé lezenie Letanovského ľadu na čas. Túto atraktívnu disciplínu vyhral Adam Kadlečík, ktorý Letanovský ľad „vybehol“ za 26 sekúnd. Rýchle cepíny v ženských rukách najviac svedčali Katke Hüserkovej, tá dala tú istú trať za 1 min a 46 sekúnd. „Všetci

to však v zdraví zvládli, o to viac sme si potom v príjemnej atmosfére posedeli pri chutnej kapustnici a dobrom varenom vínu. My horolezci sme ako taká jedna veľká rodina, zážitkov a skúseností je strašne veľa, bolo čo hodnotiť a o čom rozprávať. Ja osobne chcem, aby sa z tohto stala príjemná horolezecká tradícia. V lete „dáme“ v Stratenej, kde sme v minulom roku otvárali prírodnú stenu, klasické horolezectvo a v zime chceme naše cepíny zasekávať do ľadopádov Slovenského raja. Verím, že sa nám podarí vytvoriť podujatie, ktoré bude mať v slovenskej horolezeckej obci dobrý cveng,“ dodal zaniatený organizátor Michal Sabovčík.

-ob-

Predstavujeme „malé“ športy - PLÁVANIE

Vyrastie v spišskonovoveských plaveckých dráhach nová Moravcová?

Takmer tridsať rokov plavci na Spiši čerajú vodu a v pretekárskych dráhach zdolávajú vodné prekážky i samých seba. A celých tých bezmála 30 rokov bdie nad nimi nestor spišskonovoveského plávania, charizmatiký pán Ivan-Mírek, s ktorým sme sa o plávaní na Spiši porozprávali.

Klub plávania na Spiši bude oslavovať okrúhlu tridsiatku

„Veru, je to tak, na rok máme okrúhle výročie. História plávania na Spiši si-aha od pána Kuruca, ktorý v tom čase pôsobil na vtedajšom ONV na odbore školstva a pomohol nám v začiatkoch zaregistrovať náš klub. Neskôr sme patrili pod Geológ Stavbár Spišská Nová Ves, kde však bol prioritou ľadový hokej a peniaze prevažne plynuli práve tam. A tak sme prešli do Lokomotívy Bane SNV, kde však zasa „vládol“ futbal a nijaké terno to teda nebolo. Po politických

zmenách koncom osemdesiatych rokov sme sa osamostatnili a založili sme si vlastný Plavecký klub Spišská Nová Ves. A začali sme si žiť svoj plavecký život. Prvým predsedom sa stal Tomáš Ratkovský, ja som tu až dodnes šéftrenerom. Máme výbornú spoluprácu so Slovenskou plaveckou federáciou, máme dobrých trénerov a talentované deti a čo je hlavné, máme úspechy hlavne v juniorských kategóriách,“ rozhovoril sa o histórii klubu človek, bez ktorého si plaváreň snáď ani nejde predstaviť.

„Tvrdil som, že tu vychováme majs-

trov Slovenska. Posielali ma na psychiatriu...“

Pán Mírek je človek, ktorý nielen v bazéne vyznáva filozofiu disciplíny a tvrdej, poctivej driny, bez ktorej sa úspech jednoducho nedostaví. „Keď som sem prišiel z Košíc, trénovali sme ešte na Nejedlého ZŠ. Do klubu som prišiel s určitou víziou a predpovedal som, že tu vychováme majstrov Slovenska. Niektorí ma vtedy za to posielali na psychiatriu. Dnešok však ukazuje, že som mal pravdu.“ A aký je teda Mírekov recept na úspech? „Je to hlavne o dobrom výbere detí, ktoré tu v Spišskej nie sú iné ako trebárs v Piešťanoch, spolupráci s rodičmi, drine a disciplíne. Tá musí byť prvoradá. Vždy budem tvrdiť, že aj tá najväčšia armáda bez disciplíny je len stádo baranov. V deťoch treba vypestovať lásku k športu ako takému, no netreba ich hýčkať a čičkať, ale tvrdo s nimi robiť. A ocenil by som aj väčšiu empatiu u rodičov, kde mi často chýba z ich strany súdnosť, na čo ich dieťa má a na čo nemá. Ja som v tomto smere priamy, po pár tréningoch viem odhadnúť do akej skupiny plavca zaradiť. Žijeme v takej zvláštnej dobe. Dnes vezmú do hudobnej aj hluchého, len aby zaplatil poplatok a oni presvedčia rodi-



Barbora Mišendová je juniorskou reprezentantkou a prekonala niektoré rekordy slávnej Martiny Moravcovej.

čov, že z neho urobia Mozarta. To u nás nefunguje a kým budem v klube ani fungovať nebude.“

V spišskonovoveských dráhach plavú juniorskí majstri Slovenska i držiteľia slovenských rekordov.

To, že filozofia zaniateného trénera je správna, dokazuje i vitrína s majstrovskými pohármi hrdó týčiaca sa vo vestibule novoveskej plavárne. A výpočet spišských úspechov doslova berie dych. „Systematickou prácou a tvrdým drilom sme vychovali štyroch juniorských majstrov Slovenska. Marek Stanko reprezentoval Slovensko aj na ME, Barbora Mišendová je držiteľkou štyroch slovenských rekordov na 50 a 100 m motýlik a na 100 a 200 m kral. Čo je zaujímavé, prekonala i niektoré bradaté rekordy Martiny Moravcovej. Momentálne sa pripravuje na juniorské ME a verím, že sa predstaví aj na MS. Ďalšími slovenskými reprezentantmi sú Marián Teplan či Anetka Smíková, ktorí v kraulových a znakových disciplínach patria medzi slovenskú špičku. No talenty rastú aj medzi mladšími. Vo vekovej kategórii 11 – 12 ročných už teraz vyčnieva Samo Slimák, Saška Taláčová, či Katka Pirháčová, medzi 13 – 14 ročnými sa presadzuje Tomáš Želíkovský, držiteľ slovenského re-

kordu na 50 m kral. U nich vidím veľkú perspektívu, ak budú na sebe pracovať. A naši odchovanci nám robia dobré meno i v zahraničí. V Prahe úspešne preteká za tamajšiu Sláviu Dávid Hanuščin, v rakúskom Innsbrucku, na hostovaní, máme talentované sestry Kulové. Jedna z nich, Jana, je sedemnásobnou majsterkou SR a v Rakúsku vedie žiacke tabuľky vo svojich kategóriách. Čakajú nás ďalšie výzvy, cestovať budeme po Slovensku i Európe a som presvedčený, že vitrína sa bude zaplňať.“

Finančne nenáročný šport prežíva všedné radosti aj starosti

Spišskonovoveské plávanie sa nebráni ani náboru nových plavcov. Pán Mírek je však aj v tomto smere nekompromisný. „Jasné, že môžu medzi nás prísť deti vo veku okolo 8 rokov. No chcem upozorniť rodičov ako i samotné deti, že plávanie je krásny šport, no je to hlavne o tvrdej práci. Finančne to nikoho nezruinuje, mesačné náklady sa hýbu okolo 15 Eur. Pomáha nám aj mesto, snažíme sa nejakým spôsobom prežiť. Trochu ma mrzí, že v takom malom regióne máme dva plavecké kluby, naša bývalá členka sa osamostatnila a založila si nový oddiel. Komentovať to nebudem, prvoradé sú a vždy budú výsledky.“

-ob-



Plavci Plaveckého klubu Sp.Nová Ves dosahujú v mládežníckych kategóriách cenné úspechy.



Nezmieriteľný bojovník chce v tejto sezóne so ženami získať medailu

Nikdy nepatrí medzi topstrelcov, ktorí súkali jeden kôš za druhým. Tréneri a publikum ho však milovali pre iné vlastnosti. Bojovník na pohľadanie, srdciar, pes – obranár, to boli najčastejšie prívlastky basketbalistu, ktorý si vo svojich nezameniteľných podkolienkach podmanil nielen basketbalovú Spišskú Novú Ves, ale i Pezinok, Levice, Lučenec či košickú Sláviu TU. Momentálne tréner extraligového ŠKBD Rücon- Dávid Demečko.

Ešte skôr ako sa dostaneme k ženskému basketbalu, neodpustím si otázku. Prečo Ťa už nevidíme v spišskonovoveskom drese na palubovke? Nechcem sa tu púšťať do nejakých mediálnych vojen, no pravdou je, že pred dvoma – troma rokmi o mňa na Spiši akosi nebol záujem. Ja to nikomu nezazlievam, každý klub má svoju filozofiu a ja som asi veľmi do nej nezapadal. Potom síce nejaké kontakty boli, ale to už som bol pod zmluvou s ŠKBD a to by nešlo.

Predsa len neľahá Ťa to ešte na ihrisko?

Ja basketbal milujem, je to môj druhý život a tak jasne, že ľahá. S chalanmi, ktorí tu teraz hrajú, sa dokonale poznám, v Spišskej momentálne hrám i môj super priateľ Vlado Hovaniák a bolo by fajn zahrať si ešte s ním. V lete som pripravoval Paľa Lošonského, ktorý teraz odvádzá výborné služby v Anglicku, fyzicky by som snáď na to ešte po dotrénovaní mal. Život však prináša rôzne ponuky, faktom je, že momentálne trénujem ženy ŠKBD a to je mojou prioritou. Chalanom držím palce, na ich zápasy síce nechodím, pretože dávam prednosť rodine, ale prehľad mám. Mám malú dcérku, všetok voľný čas ide predovšetkým jej a manželke Deniske.

Obráťme list a poďme k Tvojmu súčasnému statusu. Ako si sa vlastne stal trénerom ŠKBD Rücon Spišská Nová Ves?

Ja som ženský klub v Spišskej Novej Vsi trénoval ešte predtým, keď fungoval, poviem to zjednodušene, na amatérskej báze. Potom sa na nás cez kontakty Ivana Kurilla z reprezentácie nakontaktoval súčasný generálny manažér Robo Šimkulák a po predstavení jeho vízií sme si tľapli. Zmluvu mám na tri roky a je pre mňa obrovskou výzvou ju dodržať a s týmto tímom niečo dokázať.

S príchodom nových ľudí do spišskonovoveského klubu sem prítiekli okrem financií a kvalitných hráčok aj nová filozofia a nové výzvy. Ako sa mladý tréner vyrovnáva s takýmto tlakom?

Je pravdou, že to šlo o poriadny level vyššie. Vo všetkom. Na tréningoch spolupracujem s babami, ktoré už niečo dosiahli nielen v slovenskom meradle, ale nebojím sa povedať, že sú tu mená, ktoré pozná celý basketbalový svet. A to si žiada aj z mojej strany úplne iný, oveľa profesionálnejší prístup. Ja som mladý tréner a aj ja sa musím ešte veľa učiť. Sú to hodiny driny strávené štúdiom odbornej literatúry, každý jeden zápas je aj pre mňa veľkou školou. Snažím sa aj od iných, oveľa skúsenejších trénerov zobrať si len to dobré, snažím sa všetky pozitívne veci predať v prospech tímu. Ja nie som „hulákajúci“ kouč. Predsa len trénujem ženy a elementárna úcta k nežnému pohliaviu tu

musí byť. Myslím si, že zvlášť u žien častokrát pomôže viac povzbudenie ako nejaký prívlastok vulgarizmov či krik. Vyznávam túto filozofiu a verím, že je správna.

Pred sezónou tu bol zo strany majiteľov optimizmus a pred Teba i celý tím boli položené vysoké ciele, ktoré sa naplniť

amsová pozn. autora) nemusela odcestovať domov na svadbu, tak domáci zápas s Piešťanmi by vyzeral úplne inak. Všetko je poskladané z malých detailov a tie rozhodli. Ale ešte nie je koniec sezóny. Čaká nás slovenské play – off, kde chceme ukázať, že tím dozrel a túžime zaútočiť na jednu z medailí.



až tak celkom nepodarilo. Ako vnímaš tento fakt?

Na to celé sa treba pozrieť zo širšieho uhla pohľadu. Predsa len vyskladali sme úplne nový tím a všetko potrebuje čas, naše družstvo nevynímajúc. No myslím si, že ciele až také nereálne neboli. Veď postup do prvej štvorky nám ušiel len veľmi tesne. Dodnes som presvedčený, že ak by Jade (Willi-

Nebude práve neúčast' v nadnárodnej MEL – ke a povinnosť hrať nie tak kvalitné zápasy v skupine o 5. – 9. miesto hendikepom pre naplnenie vašich ambícií?

To si vôbec nemyslím. Pozrite, Šamorín, Piešťany i Ružomberok musia v každom zápase ísť na doraz. Hrajú síce proti kvalitným súperom a dá im to strašne veľa, ale všimnite si

koľko hráčok dostáva priestor. Šesť, sedem. Nemajú čas si vydýchnuť a to by mohla byť naša výhoda v slovenskom play – off. My teraz konečne dávame miesto na palubovke mladým babám, snažím sa to rotovať tak, aby dievčatá nabrali zápasový rytmus, a aby mali v ruke i hlavu nejakú istotu. A zaberá to. Pozrite ako sme „prebrali“ Zatloukalovú, chytajú sa i ďalšie. A to v kombinácii s hráčkami, ktoré dávajú našej hre kvalitu, bude fungovať a verím, že sa to v správnom čase prejaví.

V Tvojich hráčskych časoch si bol trénermi vyhľadávaný hlavne pre neuveriteľnú bojovnosť a schopnosť spevniť defenzívu, keď tímu tieklo do topánok. A práve obrana je najkritizovanejšia činnosť ŠKBD. Nie je to tak trochu paradox?

Je a verte v tréningových jednotkách sme defenzíve venovali celé hodiny. Ale nie je to len o herných systémoch. Obrana nie je len o vzorcoch, ktoré ja nakreslím na tabuľu. Defenzíva je hlavne o chcení. Chcení urobiť častokrát ten polkrokviac, o umení vedieť dostať sa pred hráčku. Je to v hlavách, my sme napríklad v obrane skvelo zahrali v domácom dueli s Good Angels či Ružomberkom. Avšak boli aj výbuchy, v Leviciach nemôžeme dostať 86 bodov. Takéto extrémny musíme odstrániť.

Slovenský ženský klubový i reprezentačný basketbal patrí do širšej európskej špičky, naopak mužský sa potáca kdesi na jej chvoste. Prečo je podľa Teba tomu tak?

Sme asi jediná krajina v Eu-

rópe, v ktorej sa točí viac peňazí v basketbale pri ženách ako pri mužoch. Jasné, že veľkú časť z nich „zhltnú“ Košice či Ružomberok, no aj v ostatných tímoch sa snažíme vyrovnávať sa týmto klubom a ťahá nás to dopredu. Ruka v ruku s tým ide výchova mladých báb, v Košiciach je práve vďaka „anjelkám“ veľký záujem o basketbal a z veľkej deti „vypadne“ viac talentov. A špirála sa točí ďalej. Kluby sa konfrontujú s tými najlepšimi v Európe, slovenské hráčky si môžu ohmatať ako chuť európsky basketbal a prenáša sa to i do reprezentácie. U mužov mi táto logická krivka chýba, naše mužstvá sú prešpikované legionármi, čo nie vždy prináša ten pozitívny efekt, hlavne pre slovenských hráčov.

A na záver otázka, ktorá sa ťahne mestom a trápi milovníkov spišskonovoveského ženského basketbalu. Bude tu ženská extraliga aj v budúcich sezónach?

V prvom rade to nie je otázka pre mňa.... Ja však mám z úmyslov majiteľov dobrý pocit, nikde nie je o konci ani zmienka. Už pri podpise zmluvy sme si povedali, že vybudovanie tímu nie je o jednej či dvoch sezónach, ale že ide o dlhodobú koncepčnú prácu. Myslím si, že majitelia to pochopili a spoločne urobíme všetko preto, aby sme sa postupnými krokmi dopracovali k naplneniu snov mecenášov či fanúšikov. Tým ďakujem za podporu a verím, že i v ďalších zápasoch budú našou šiestou hráčkou na palubovke.

-ob-